

Després de l'excursió del Racing a l'Amèrica

Joan Tena, el sabadellenc que formà part de l'expedició, ens explica les incidències de l'excursió

Joan Tena, el mig-ala sabadellenc que fou un dia una de les figures més destacades del futbol català, s'ha disposat molt gustosament a contestar les nostres preguntes.

—Pots dir ben alt i a tot arreu que a Amèrica no hem viscut mai de caritats, i que no hem passat gana ni res que s'hi assemblés. El que han dit molts diaris espanyols és completament fals, i diu molt poc a favor de la seva serietat.

Aquest començament ens ha tallat. L'energia amb què parlava el nostre interlocutor, i la indignació amb què reforçava les seves paraules, eren per convèncer a qualsevol.

—No t'ho prenguis així, home. Ja saps que les notícies de vegades canvien una mica quan vénen de tan lluny.

—Es que no s'hi val a dir segons què.

I Joan Tena ha començat el relat:

—El dia 21 de juliol vam embarcar a Santander, de la Mala Reial Anglesa. L'expedició la formàvem disset homes. El dia 8 d'agost vam arribar al Perú. Allà vam jugar-hi quatre partits, contra els millors equips del país, i d'aquests quatre en vam guanyar dos, i els altres els vam perdre. Aquí començà la nostra mala sort. Félix Pérez es va haver de quedar, malalt. El massagista de l'equip es quedà també, per assistir-lo. Els altres vam marxar cap a l'Havana, fent escala quatre dies a Colòmbia i dos al canal de Panamá. Quan vam arribar a l'Havana vam jugar dos partits, dels quals vam empatar el primer i vam perdre el segon.

—Poca sort...
—Sí. L'equip no estava gaire ben acoblat, encara, i era una desgràcia que en els primers partits fèssim mals papers, ja que això ens restava públic per als altres. Per acabar d'arrodonir la nostra pega, després del segon partit va declarar-se la revolució.

—Per culpa de la vostra actuació?

—No facis bromes, que la qüestió va ésser molt seriosa. Vam estar quinze dies sense poder fer cap més partit, degut a què la situació era de les pitjors que han passat els cubans. Van ésser quinze dies terribles, amb atemptats, bombes, etc. No es podia sortir al carrer. Quan els ànims es van calmar i la situació es normalitzà una mica, vam jugar un tercer partit, que vam guanyar.

Però aquests quinze dies ens van esguerrar l'excursió. No cal pas que et digui els diners que va costar a l'empresari aquesta revolució. El cas és que ens vam trobar després d'aquest partit que com que no s'havien fet gaires diners, perquè la gent no estava per futbol, l'empresari ens va dir que no ens podien pagar el passatge de tornada, i que si volíem marxar havíem de jugar altres partits. El nostre pla, quan vam embarcar a Santander, era de donar l'excursió per acabada després dels partits de Cuba, però pel motiu exposat no va ésser possible de fer-ho.

—I aleshores, què?

—Com que a l'Havana no hi havia res a fer, un empresari ens va contractar per anar a Mèxic. Vam fer el tracte de vuit mil pesos mexicans per jugar set partits.

—I com us va anar?

—Dels set en vam guanyar quatre, en vam empatar dos i perdem el darrer. La nostra actuació, doncs, era ben bona. Ja hi havia penetració entre els elements de l'equip i per això ens imposàvem a qui fos. L'últim partit el vam perdre per força. Del contrari, ens haurien matat.

—Fou el dia que vàreu anar a parar a la presó?

—Això de la presó és un "cuento". El que succeí fou el següent: Ens van fer dos gols seguits, tots dos de penal, que no ho eren, i per acabar-ho d'arrodonir ens van lesionar tres jugadors. El joc seguí molt dur, i cap a l'acabament, quan estàvem tres a zero i nosaltres jugàvem sis —porter, defenses, dos mitjos i un davanter—, dos jugadors dels nostres van anar a les mans amb dos mexicans. El que succeí no es pot descriure. Allà tenen un temperament endimoniat i de seguida s'encenen. El públic, que ja tot el partit cridava, va saltar al camp i es va organitzar una batalla campal entre els partidaris nostres i els de l'equip mexicà. El partit, naturalment, es va donar per acabat, i aleshores la policia ens va venir a buscar a tots els jugadors —tots vint-i-dos— i ens van portar a la delegació. Allà ens hi vam estar tres hores, i quan haguerem declarat ens van deixar en llibertat. Ja veus, doncs, com allò de la presó s'ho va inventar algun corresponent poc escrupolós. Només ens van detenir i encara per declarar. Les garratades van ésser entre els espectadors. La prova és que els jugadors vam quedar tan amics.

—I per què no vàreu embarcar ja des de Mèxic?

—A l'hora de fer els tractes, ens va semblar que amb vuit mil pesos en tindríem prou per pagar totes les despeses i que ens en quedarien per pagar els passatges. Però va resul-

tar que ho havíem calculat malament, i els diners no ens arribaven per comprar passatge per a tots. Ens havien de fer un partit de benefici, que ho havíem calculat malament, i els diners no ens arribaven per comprar passatge per a tots. Ens havien de fer un partit de benefici,

però no va poder ésser, perquè els clubs espanyols s'havien donat de baixa de la Federació. El mateix empresari, que havia guanyat uns seixanta mil pesos, ens va proposar una excursió a Nova York. Ens va temptar. Ens vam creure que era veritat allò que els ianquis lliguen els gossos amb llonganisses, i a més com que teníem ganes de conèixer Nova York... Vam acceptar de fer-hi quatre partits. Però tampoc no vam tenir sort.

—Ja és pega...
—Dels quatre partits en vam jugar dos de nit, que és més difícil del que sembla. D'aquests dos en vam guanyar un i perdem l'altre. Dels altres dos, de dia, també en guanyàrem un i perdem l'altre. Però de diners tampoc no en vam fer prou. Com que els equips de primera categoria estaven fent el campionat, vam haver de jugar contra els de segona, cosa que no ens portà la gent que havíem calculat. A més, va ploure molt els dies que jugàrem.

—En aquests partits sortíeu a escàndol per actuació, oi?

—Sí, hi va haver moltes raons, però sempre van ésser entre els espectadors. La colònia espanyola ens ajudava a nosaltres, i va tenir diversos incidents amb els fanàtics dels nostres adversaris, que una vegada eren jueus, una altra alemanys, una altra italians... Els jugadors no hi vam intervenir per res. Acabats aquests quatre partits, l'empresari, que hi havia perdut diners, se'n va tornar cap a Mèxic, ja que la seva missió era acabada. No és veritat, doncs, que fugís, com s'ha dit.

Aleshores, en vista que no teníem, tampoc, la quantitat que calia per embarcar, vam contractar-nos per quatre partits més, a compte nostre. Tampoc no van donar-nos resultat econòmic, tot i que en vam guanyar dos i n'empatàrem un altre. I aquí fou quan la Federació Espanyola ens envià els diners per tornar a Espanya.

—Què va passar amb Morera i Valderrama?

—Aquests dos xicots no van donar cap prova de companyonia ni molt menys. Tant l'un com l'altre, a Mèxic ja deien que estaven lesionats i després dels quatre primers partits de Nova York van embarcar cap a Espanya. Per cert que s'ha dit que Bru va demanar a Morera que li deixés vuit dòlars perquè no en teníem per menjar i això és completament fals. El que succeí fou que com que per passar la frontera americana, venint dels Estats Units, vam haver de pagar vuit dòlars cada jugador, en Bru va reclamar-los a Morera i l'hora d'embarcar, ja que ell els hi havia avarat i Morera no s'havia preocupat de tornar-los. I els dos delegats del Racing que van embarcar l'un des de Cuba i l'altre des de Mèxic, se'n van emportar 400 dòlars cadascun. De manera que no devíem anar tan justos de diners com s'ha dit. Hi havia altres jugadors, entre ells jo, que sempre teníem cent dòlars de recurs per si ens haguessin convingut marxar. Ho hauríem pogut fer, com Morera i Valderrama, però aleshores, els que no en teníem com els hauríem guanyat? Si no hauríem arribat a ésser ni els onze per formar l'equip...

—Així quedem que no vàreu passar gana...

—No. Els hotels els teníem sempre pagats per endavant, i vam viatjar sempre en primera classe, excepte en el viatge de tornada, que anàrem de segona. Ens pagaven per quinze dies, però des de la segona de setembre fins a l'acabament no vàrem cobrar. Només ens pagaven les despeses, perquè no ens faltés res, i els altres diners ens deien

que ja ens els donarien. El cert és que ens deuen cap a tres mil pessetes a cada jugador. Hem presentat una reclamació a la Federació Espanyola, i esperem que els dirigents del nostre futbol faran que ens donin el que és ben nostre, perquè ens ho vam ben guanyar...

Joan Tena ha parlat molt i molt, encara. Però necessitarem moltíssim espai, que no tenim, si ho volem explicar tot. Ha confessat que es va divertir molt, que aquells països són molt bonics, i que si se li presentava una altra ocasió per tornar-hi, no es faria pregar gens.

—Aquestes coses que no vàreu passar gana...

—No. Els hotels els teníem sempre pagats per endavant, i vam viatjar sempre en primera classe, excepte en el viatge de tornada, que anàrem de segona. Ens pagaven per quinze dies, però des de la segona de setembre fins a l'acabament no vàrem cobrar. Només ens pagaven les despeses, perquè no ens faltés res, i els altres diners ens deien

que ja ens els donarien. El cert és que ens deuen cap a tres mil pessetes a cada jugador. Hem presentat una reclamació a la Federació Espanyola, i esperem que els dirigents del nostre futbol faran que ens donin el que és ben nostre, perquè ens ho vam ben guanyar...

Joan Tena ha parlat molt i molt, encara. Però necessitarem moltíssim espai, que no tenim, si ho volem explicar tot. Ha confessat que es va divertir molt, que aquells països són molt bonics, i que si se li presentava una altra ocasió per tornar-hi, no es faria pregar gens.

—Així quedem que no vàreu passar gana...

—No. Els hotels els teníem sempre pagats per endavant, i vam viatjar sempre en primera classe, excepte en el viatge de tornada, que anàrem de segona. Ens pagaven per quinze dies, però des de la segona de setembre fins a l'acabament no vàrem cobrar. Només ens pagaven les despeses, perquè no ens faltés res, i els altres diners ens deien

que ja ens els donarien. El cert és que ens deuen cap a tres mil pessetes a cada jugador. Hem presentat una reclamació a la Federació Espanyola, i esperem que els dirigents del nostre futbol faran que ens donin el que és ben nostre, perquè ens ho vam ben guanyar...

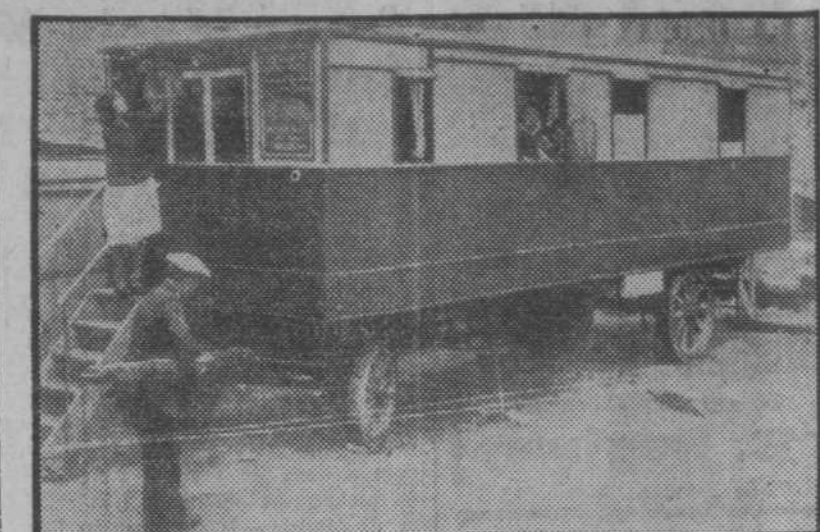
Joan Tena ha parlat molt i molt, encara. Però necessitarem moltíssim espai, que no tenim, si ho volem explicar tot. Ha confessat que es va divertir molt, que aquells països són molt bonics, i que si se li presentava una altra ocasió per tornar-hi, no es faria pregar gens.

—Així quedem que no vàreu passar gana...

—No. Els hotels els teníem sempre pagats per endavant, i vam viatjar sempre en primera classe, excepte en el viatge de tornada, que anàrem de segona. Ens pagaven per quinze dies, però des de la segona de setembre fins a l'acabament no vàrem cobrar. Només ens pagaven les despeses, perquè no ens faltés res, i els altres diners ens deien

que ja ens els donarien. El cert és que ens deuen cap a tres mil pessetes a cada jugador. Hem presentat una reclamació a la Federació Espanyola, i esperem que els dirigents del nostre futbol faran que ens donin el que és ben nostre, perquè ens ho vam ben guanyar...

PALL-MALL ESPORT

L'AVENTURA D'UN CATALÀ

En aquests temps de crisi tothom se les pensa.

Ara, a la nostra ciutat, una família es prepara per donar la volta al món. En avió? a peu? en bicicleta? en auto? en un balandíer?

No res d'això. Amb una "roulette", allò que vulgarment en diem un carro de saltimbanquis.

Si en Rossinyol foràs, seria l'ha-

me indicadíssim per a dirigir l'expedició. "L'alegria que passa" donant la volta al món!

Aquesta família — a la qual, pel que es veu, no li manca humor, diguin el que vulguin — té per cap de casa el ciutadà Joan Sales Oliva, per mestressa una simpàtica i decidida noia bruna, i per amant el viatge, un parell de fills més engratsats amb l'aventura que els pares mateixos.

I un canari.

UN ALTRE HEROI DE L'AIRE

Ha passat per Barcelona — sense que els reporters esportius n'haguessin esmentat — i ha viscut durant dos dies la vida de la nostra ciutat, el nou heroi de l'aire, Bert Hinckler, pilot de línia australiana, el qual ha travessat l'Atlàntic Sud, únic tripulant d'un avió de turisme anglès — un "Puss-Moth" — amb motor Gipsy de 120 H. P.

Bert Hinckler ha efectuat el vol, sense escales, de Nova York a Jamaica (2.655 quilòmetres). De tornada de la seva gesta gloriosa, Bert Hinckler ha travessat Espanya. I va a París i

me indicadíssim per a dirigir l'expedició. "L'alegria que passa" donant la volta al món!

Aquesta família — a la qual, pel que es veu, no li manca humor, diguin el que vulguin — té per cap de casa el ciutadà Joan Sales Oliva, per mestressa una simpàtica i decidida noia bruna, i per amant el viatge, un parell de fills més engratsats amb l'aventura que els pares mateixos.

I un canari.

UN ALTRE HEROI DE L'AIRE

Ha passat per Barcelona — sense que els reporters esportius n'haguessin esmentat — i ha viscut durant dos dies la vida de la nostra ciutat, el nou heroi de l'aire, Bert Hinckler, pilot de línia australiana, el qual ha travessat l'Atlàntic Sud, únic tripulant d'un avió de turisme anglès — un "Puss-Moth" — amb motor Gipsy de 120 H. P.

Bert Hinckler ha efectuat el vol, sense escales, de Nova York a Jamaica (2.655 quilòmetres). De tornada de la seva gesta gloriosa, Bert Hinckler ha travessat Espanya. I va a París i

me indicadíssim per a dirigir l'expedició. "L'alegria que passa" donant la volta al món!

Aquesta família — a la qual, pel que es veu, no li manca humor, diguin el que vulguin — té per cap de casa el ciutadà Joan Sales Oliva, per mestressa una simpàtica i decidida noia bruna, i per amant el viatge, un parell de fills més engratsats amb l'aventura que els pares mateixos.

I un canari.

UN ALTRE HEROI DE L'AIRE

Ha passat per Barcelona — sense que els reporters esportius n'haguessin esmentat — i ha viscut durant dos dies la vida de la nostra ciutat, el nou heroi de l'aire, Bert Hinckler, pilot de línia australiana, el qual ha travessat l'Atlàntic Sud, únic tripulant d'un avió de turisme anglès — un "Puss-Moth" — amb motor Gipsy de 120 H. P.

Bert Hinckler ha efectuat el vol, sense escales, de Nova York a Jamaica (2.655 quilòmetres). De tornada de la seva gesta gloriosa, Bert Hinckler ha travessat Espanya. I va a París i

me indicadíssim per a dirigir l'expedició. "L'alegria que passa" donant la volta al món!

Aquesta família — a la qual, pel que es veu, no li manca humor, diguin el que vulguin — té per cap de casa el ciutadà Joan Sales Oliva, per mestressa una simpàtica i decidida noia bruna, i per amant el viatge, un parell de fills més engratsats amb l'aventura que els pares mateixos.

I un canari.

UN ALTRE HEROI DE L'AIRE

Ha passat per Barcelona — sense que els reporters esportius n'haguessin esmentat — i ha viscut durant dos dies la vida de la nostra ciutat, el nou heroi de l'aire, Bert Hinckler, pilot de línia australiana, el qual ha travessat l'Atlàntic Sud, únic tripulant d'un avió de turisme anglès — un "Puss-Moth" — amb motor Gipsy de 120 H. P.

Bert Hinckler ha efectuat el vol, sense escales, de Nova York a Jamaica (2.655 quilòmetres). De tornada de la seva gesta gloriosa, Bert Hinckler ha travessat Espanya. I va a París i

Reportatges de LA RAMBLA

Emili Walter, allunyat de la pràctica del futbol, "viu" l'esport i ensdiu...

Un adeu-siau definitiu... -- Seleccionat per a l'equip de Catalunya. -- Els partits de Londres i Dublín. -- Els aplaudiments del públic. -- Solteret i per merèixer. -- Les activitats d'ara...

cionals amb Anglaterra i Irlanda?

—Penso, en primer terme — i respectant tots els parers en contra que pugui haver-hi — que Mateos ha estat encertadíssim en la selecció formada. La integren excel·lents jugadors.

—Bé, però amb tot i això el resultat...

—Sentint-ho molt, crec que ambdós resultats — el de Londres i el de Dublín — ens seran desfavorables. Però encara que sigui així, no significarà cap desprestigi per al nostre futbol. En aquests partits Espanya no arrisca absolutament res i pot guanyar, en canvi, moltíssim — acceptem, per un moment, la possibilitat d'una victòria, d'un empat que fos... El que és innegable és que a Anglaterra aquest partit internacional els ha preocupat més que no pas els altres. Influença, segurament, del resultat advers de Madrid... Per a ells, que tret del campionat de Lliga i dels partits de Copa — la final, sobretot, és quelcom que no té igual al món esportiu — res més no té importància, al partit del dia 9 en donen moltíssima. I això és el que em fa témer un resultat advers, que pot ésser més o menys contundent, segons sigui l'èxit dels nostres.

—Quines referències tens de l'equip anglès?

—Immortalables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Immillorables. Jo segueixo de fa molts anys el decabellament dels campionats de futbol a Anglaterra a través del "Fussball", de Munich, que té a Londres un corresponent molt intel·ligent. I per l'equip que he llegit que s'ha format jutjo de la gran importància que excepcionalment s'ha donat a Londres al nostre partit.

—Una cosa, Walter: ¿com s'explica que no s'et vegi pel camp de Les Corts essent així que serves, encara, aquesta gran afició pel futbol?

—Ah! Doncs per això. Perquè tinc massa afició... i em temo a mi mateix. Seria molt capaç de sortir a jugar sense estar encara completament guarit... El millor és, per tant, no anar per Les Corts, no veure la pilota, els companys bo i equipats, sentir els aplaudiments del públic, aquests aplaudiments, sobretot, que qui els ha sentit des de baix el camp tant enristeix escoltar-los des d'una cadira de la tribuna...

—El Barcelona s'ha portat sempre bé amb tu, eh!, abans i després de la lesió...

—Sí, home, molt bé. Jo li estic agraïssim, i als socis també, i als companys d'equip, tots ells excel·lents amics, i als homes d'aquesta terra catalana que ara mateix, a la nova activitat a què em dedico m'estan ajudant de manera que, francament, ho vull repetir, i no per a adular, sinó per esperit de justícia, aquí m'hi trobo tan bé, en un ambient d'amistat i companyonia que no enyoro la meua terra.

—Potser, de més a més, alguna damisella catalana...

—No, això sí que no... per ara, almenys. Solteret i per merèixer, que deieu vosaltres. Tinc trenta-un anys i m'he passat nou, gairebé, només dedicat al futbol. Ara — en la impossibilitat de seguir jugant — heu d'anar per feina.

—I aquesta quina és...?

—M'han nomenat delegat productor de la Mútua General de Pensions — societat d'assegurances per casos de vellesa, invalidesa o defunció, — per Barcelona i la seva comarca, i, per ara, en defenso. És natural que jo conifio molt en la serietat i honradesa de la Mútua que represento, però també, no cal dir-ho dels bons amics del Barcelona...

I ja res més. Walter, en un català gairebé de barceloní, ens ha explicat la nova activitat a què es dedica i el seu pensament sobre assumpte tan d'actualitat com els propers partits internacionals...

—M'han nomenat delegat productor de la Mútua General de Pensions — societat d'assegurances per casos de vellesa, invalidesa o defunció, — per Barcelona i la seva comarca, i, per ara, en defenso. És natural que jo conifio molt en la serietat i honradesa de la Mútua que represento, però també, no cal dir-ho dels bons amics del Barcelona...

I ja res més. Walter, en un català gairebé de barceloní, ens ha explicat la nova activitat a què es dedica i el seu pensament sobre assumpte tan d'actualitat com els propers partits internacionals...

—M'han nomenat delegat productor de la Mútua General de Pensions — societat d'assegurances per casos de vellesa, invalidesa o defunció, — per Barcelona i la seva comarca, i, per ara, en defenso. És natural que jo conifio molt en la serietat i honradesa de la Mútua que represento, però també, no cal dir-ho dels bons amics del Barcelona...

LLETRA OBERTA A LES DONES DE CATALUNYA

Companyes: ¿Heu pensat la responsabilitat enorme que hem contret en passar a ésser ciutadanes? ¿Heu pensat ben bé què significa ésser ciutadana? ¿Sabeu què vol dir ciutadana?

* Companyes: Jo us prego que si no ho sabeu, vulgueu saber-ho, i si ho sabeu, vulgueu meditar-ho, i en qualsevol dels casos, us demano, companyes, la vostra millor voluntat. Aquesta voluntat que les dones catalanes hauran de posar forosament al servei de la República, pel bé de Catalunya.

Hem obtingut el dret al sufragi, encara que no suposi cap triomf l'haver-lo obtingut per una majoria insignificant de quatre vots, però l'hem obtingut, i en obtenir-lo, hem contret indubtablement un compromís. Un compromís que l'hem de complir, costi el que costi i en honor del qual no hem de plànyer cap mena de sacrifici.

Sacrifici. ¿Ho heu entès ben bé, companyes?

Companyes, especialment aquelles companyes que m'entendran de seguida en llegir aquestes línies, saben què vull dir, veritat?

Vull dir, naturalment, que la feina a fer és molt ingrata, i que no és pas precisament una feina de llum.

La política ha d'ésser, si no ho és, una tasca completament desinteressada. Si traiem les tares i els defectes dels homes quan prediquen Feminisme, cal que prediquem amb l'exemple.

Vull dir que hem de deixar les petites i les petites significacions personals... les passiones... les envegies... els caciquismes. Adhuc aquells que semblen inspirats en una certa bona fe.

Companyes. Aquestes companyes a què em refereixo i les companyes a què no em refereixo perquè no co-

nec, penseu — ara que ja teneu el vot concedit — que és cert, malauradament cert, que les dones no estan preparades per a votar. Però penseu, també, que hauran de votar, que votaran i... que els resultats d'aquesta votació podran ésser simplement bo's o dolents.

Bons i dolents. I que cal evitar, per tots els mitjans, que siguin dolents.

Penseu que aquestes dones que no estan preparades, se les ha de preparar. Que aquestes dones haurien els pobles i les barriades obreres... A Sant Andreu, a la Barceloneta, a Sans, hi tenim molta feina a fer, si volem, companyes. I cal que vulguem. Però és així. Hem de deixar-nos de mesquineses i de profits. És l'hora dels sacrificis. Penseu que tampoc no som a temps a retrocedir... Necessitem, és clar, una mica l'empay dels homes. D'aquests homes que ens han donat el vot en una prova de confiança, però necessitem especialment d'elles dones. De totes vosaltres, companyes.

Trobem com vulguem: soles, acompanyades. En colles o individualment, però treballem, companyes. Sobretot, facilitem la nostra tasca. Organitzem-vos. Constituïm-vos en petits grups, soles a l'entorn dels homes que considereu més liberals, però organitzem-vos, constituïm-vos.

Prepareu actes. Expliqueu a les dones que no saben... Orienteu-les. Ara és l'hora de fer-ho. Penseu que se'ns ha elevat a la categoria de ciutadanes i cal que demostrarem plenament que ho mereixem.

I, sobretot, penseu que el demostrar-ho no, perjudica, pot perjudicar Catalunya.

Companyes: us demano que penseu una mica en Catalunya.

ROSA MARIA ARQUIMBAU

L'ACTUALITAT POLITICA

Josep Xirau, de la Unió Socialista de Catalunya, creu que els socialistes no han de governar encara

—¿Com creieu que se solucionarà la crisi? — preguntem al diputat a Corts català.

—Jo crec que l'única manera de resoldre-la és la manera parlamentària: cridant la minoria més important, que és la socialista, i si aquesta no acceptés, cridant la que segueix en importància. Però com que no hi ha cap minoria prou important per a governar, no pot prescindir-se de governs de concentració, és a dir, de tendència. Aquesta concentració ha d'ésser suficientment ampla per a poder governar amb eficàcia, però no més ampla del que sigui estrictament necessari que representi una tendència, és a dir, que sigui homogènia.

Jo no sé què farà la minoria socialista, però des del meu punt de vista crec que un socialista no pot acceptar, ni aquí, ni fora d'aquí, la responsabilitat d'un Govern. Perquè l'aparent fracàs dels socialistes a diferents països d'Europa és deu a què les condicions econòmiques de la vida internacional han de sofrir una profunda transformació perquè el socialisme pugui ocupar el Govern de qualsevol país.

Per tant, no crec convenient ni possible que els socialistes espanyols puguin fer un govern de tendència socialista. En canvi, crec que durant aquests moments, i mentre no sigui estructurat l'Estat republicà — eclosió revolucionària —, és a dir, mentre no siguin aprovades les lleis constituents del nou ordre jurídic — hauran de formar part de governs de concentració, en els quals llur presència podrà ésser extraordinàriament eficaç i beneficiosa.

—¿Són partidari d'una propera dissolució del Parlament?

—Per bé que jo em considero un transigent en la vida parlamentària, crec que seria un error dissoldre aquest Parlament en un període breu.

Primer: Perquè el moment passional revolucionari avui està en el punt baix de la corba, és a dir, en el punt depressiu en què es produeix el moment psicològic del des-

Una gran festa a Sant Martí de Tous

Organitzada pel Sindicat Vitiícola de Sant Martí de Tous, ahir, diumenge, tingué lloc en aquesta vila de la comarca igualadina la inauguració d'una Exposició de Produccions Agrícoles.

A l'acte hi assistiren el conseller de la Generalitat senyor Serra Muret, en representació del president Francesc Macià; el diputat a la Generalitat i alcalde d'Igualada, Amadeu Biosca; el president del Centre Republicà Igualadí, senyor Bertran; el senyor Riu i els advocats i periodistes Xavier Regàs i Domènec de Bellmunt.

L'exposició mereix grans elogis per part dels visitants i de les nombroses representacions foranes de Sindicats comarcals que hi assistien.

Davant el Sindicat tingué lloc un míting que congregà una gran multitud.

Després se celebrà un esplèndid banquet, ofert pel president del Sindicat, al local de la Cooperativa, i a la tarda, amb una sala plena a vessar, se celebrà un acte d'afirmació republicana al Centre Republicà Català.

Parlaren els senyors Riu, Biosca, Bellmunt, Regàs i Serra Muret.

Tots els oradors foren ovacionats, i a l'hora de marxar cap a Barcelona foren acompanyats amb visques i aplaudiments.

El Sindicat Vitiícola de Tous ha estat subvencionat pel ministeri d'Economia, com a estimul per la seva obra, amb una quantitat de 2.000 pessetes.

Esparreguera homenatja Francesc Macià

Inauguració d'unes Escoles. -- Descobriment d'una làpida que dona el nom de Macià a un dels passeigs més importants d'Esparreguera. - Interessants parlaments de Macià i J. Sunyol i Garriga

Don Francesc Macià a Esparreguera
Un moment de la inauguració de les escoles noves
(Foto Sagarra.)

El poble d'Esparreguera celebrava ahir una festa de cultura i d'homenatge a En Francesc Macià. S'havia d'inaugurar unes escoles i s'havia de destapar una placa que donava el nom il·lustre del president a un dels passeigs més importants d'Esparreguera.

La Comissió organitzadora, que estava formada per representants de totes les entitats de la població amb la col·laboració entusiasta d'aquell Ajuntament, invità per a assistir-hi, ultra el president de la Generalitat, el diputat a les Corts Constituents i amic nostre En J. Sunyol i Garriga.

Macià, malgrat de la feixuga càrrega política que pesa damunt d'ell, no pogué renunciar a la invitació, i acompanyat de Josep Sunyol i altres personalitats, sortí de Barcelona ahir a quarts de deu del matí cap a Esparreguera per tal d'assistir a aquestes festes.

L'ANADA

Anaven al cotxe, amb el president de la Generalitat, el senyor Sunyol i un capità de mossos d'Esquadra. Seguien en altres vehicles, el cap de Premsa de la Generalitat, senyor Tomàs, el novel·lista alemany Ernst Keller, la seva muller, els senyors Alavedra i Abril i el majordom de la Generalitat, senyor Rubí.

Durant el viatge, el senyor Macià fou objecte d'aplaudiments i d'altres proves d'afecte a tots els pobles que passà. A Martorell, una comissió de ciutadans que s'havien aplegat a la carretera, assabentats del viatge del senyor Macià, l'obligaren a aturar i li pregaren que baixés per tal que assistís uns breus moments a una reunió d'agricultors que en aquells moments tenia lloc. Així ho féu Macià, i pronuncià un breu parlament que fou ovacionat.

L'ALCALDE D'ESPARREGUERA OFEREIX LA VARA AL PRESIDENT

Al començament del terme d'Esparreguera esperaven Francesc Macià una Comissió que presidia l'alcalde senyor Salvador Cortada.

El senyor Cortada avançà fins al cotxe on era Macià i li lliurà la vara, símbol de la seva autoritat.

—Teniu, Macià, la vara — digué — perquè on sou vos, per a mi i per a tots nosaltres, no hi ha cap més autoritat que la vostra il·lustre persona. Macià agraí aquell bell gest i li tornà, tot dient-li que des del moment que era alcalde per voluntat del poble n'era mereixedor.

Aquest gest senzill i sincer, emocionà els que el presenciaren, que aplaudiren llarga estona Macià i Cortada.

Pujà l'alcalde d'Esparreguera a l'automòbil junt amb el senyor Macià, i empenyeren novament el camí cap a la població. El vehicle hagué d'anar a una marxa moderadíssima a causa de la gran gentada que hi havia en tot el trajecte des d'aquell lloc fins a la plaça on hi ha l'edifici de l'Ajuntament.

A la plaça de l'Ajuntament era enorme la gentada que hi havia; les manifestacions d'entusiasme eren imponents. Els nens de les escoles formaven un grup compacte, i amb llur joia donaven un caire cordialíssim a l'entusiasme popular. Rams de flors, abraçades, estretes de mà, tot el que únicament es pot veure quan l'entusiasme d'un poble és sincer, presenciàrem durant la llarga estona que hagué d'emprar Macià per travessar aquella plaça.

Per fi, Macià i llurs acompanyants, arribaren a la porta de l'Ajuntament, on fou rebut cordialment per les autoritats locals i per nombroses representacions foranes. L'alcalde li presentà el senyor Rueda, inspector de l'ensenyança, que havia d'assistir a la inauguració de les escoles en representació del rector de la Universitat.

EL POBLE OVACIONA L'AVI

Després de saludar les autoritats i les representacions que li foren presents, Francesc Macià sortí al balcó de l'Ajuntament, i, obligat per la insistència del nombros públic que hi havia a la plaça, féu ús de la paraula.

Començà per excusar-se que la seva veu potser no fos sentida per tots els presents, a causa del refredat que no li feia possible parlar tan alt com ell voldria.

—L'acte que se celebra avui a Esparreguera — afegí — és el més gran que pot fer un poble, perquè és la inauguració d'un edifici on seran forjats els ciutadans de demà.

Aquest acte d'avui, i molts altres de semblants en que se'guiran, forma la part més important del nostre programa. Perquè nosaltres, el que més desitgem, és fer de Catalunya un dels pobles més civilitzats, que es pugui comparar amb aquells països del nord d'Europa, que segueixen pas a pas tots els perfeccionaments pedagògics.

Això sí, la nostra cultura serà portada a cap en un sentit esquerà. En un sentit esquerà que vol dir que tots els fills de Catalunya, des del fill de l'obrere més pobre fins a l'home més enlaira econòmicament, tots els infants aniran a l'escola des dels sis anys fins als catorze, i tots podran aprendre el mateix perquè per als fills de l'obrere, l'escola serà absolutament gratuïta. No serà com fins ara que els fills dels obrers no poden adquirir la cultura necessària per manca de diners. L'escola serà gratuïta com també ho seran les acadèmies especialitzades i els estudis complementaris.

Aquest sistema d'instrucció dels infants donarà forçosament un resultat admirable. Si més no, servirà per a fer desaparèixer aquestes diferències de classe que existeixen actualment, que comencen a l'escola i segueixen sempre més.

L'escola serà absolutament obligatòria; en canvi el servei militar serà voluntari, puix que creiem que és molt més convenient obligar els homes a adquirir cultura que no pas a aprendre el servei militar. (Aplaudiments.)

No solament tenim en el nostre programa la protecció de l'humil en aquest sentit. També serà protegit en la sanitat, puix que actualment és vergonyós que un treballador, després d'una llarga vida de treball, estigui malalt, i en acudir a l'hospital no pugui entrar-hi per manca de lloc. Això no serà.

Tot el que volem nosaltres portar a cap serà sempre d'acord amb el que vulguin els ciutadans, sense imposició de cap mena. No volem fer com el que passa moltes vegades en assemblees, que una minoria s'imposa a crits a la voluntat dels altres, i el resultat de la reunió o de l'assemblea no és el veritable desig de la major part dels assistents.

Per això us dic, amics meus, que quan sentiu a dir que els obrers no estan d'acord amb nosaltres, no ho cregueu; són una petita minoria que el que volen és la misèria dels treballadors perquè, desesperats i amb fam, prefereixin morir al carrer que no pas de gana en un recó. S'ha de veure, però, qui és el que porta aquest estat.

Nosaltres volem que cada dia l'obrere tingui un major benestar i ho farem. Com farem moltes altres coses que necessita Catalunya.

També hi ha qui ens acusa que hi ha presos i que nosaltres no els alliberem. Els que diuen aquestes coses, o són molt ignorants o menteixen sabent-ho. No ignora ningú que avui nosaltres no tenim atribucions en aquest aspecte. Per això a l'Estatut nosaltres demanem l'Ordre Públic, i llavors, quan ens sigui aprovat, per les lleis que farem, per la manera d'aplicar-les, amb una completa independència, podrem jutjar la nostra tasca. (Grans aplaudiments i visques.)

Gràcies pels vostres aplaudiments. Aplaudiments que m'indiquen que te-

nia confiança en mi i en l'obra que he emprès. Nosaltres no volem odi perquè els odis destrueixen i nosaltres volem construir. S'han d'acabar els egoismes, s'ha d'obrar amb cordialitat i amor. L'amor nostre no és de paraula; és d'amor als humils, als obrers, als infants, a tots els que tenen més necessitat. Si el nostre amor fos únicament de paraula ben aviat es veuria i llavors els obrers s'apartarien de nosaltres, però quan veuin que els anem treient poc a poc de l'esclavatge en què estan, quan veuin que llurs fills poden adquirir una més gran cultura, que avui està reservada als rics, i que es podrà fer un home que no estarà obligat a seguir en la misèria en què fins ara havia viscut, llavors veuran la sinceritat de les meves paraules i la noblesa de les nostres aspiracions. (Aplaudiments.)

Teniu, però, un enemic poderós. Les dretes han format una pinya; llur egoisme els fa veure en nosaltres un perill. Els creuen que els farem donar el que tenen per a portar a cap els nostres propòsits de millorament social. No és així; nosaltres volem una més gran justícia social, no volem que segueixin els homes oprimits, i per a aconseguir-ho farem que el que tingui doni una petita part per a millorar el que produeix.

Els diuen que volem pau i tranquil·litat. Nosaltres també. Per això, perquè n'hi hagi, s'ha de redimir les classes oprimides, car mentre existeixin oprimits i oprimers, no és possible que existeixi ni una completa pau ni una completa tranquil·litat.

Acabo perquè estic fatigat, i, sense adonar-me'n, he parlat una llarga estona. Solament em resta dir-vos que l'Estatut és convenient per a totes les classes socials, i els que van contra l'Estatut van contra Catalunya i contra ells mateixos.

Un llarg aplaudiment coronà les darreres paraules de Francesc Macià. Seguidament un cor cantà l'himne "Llibertat", original dels senyors Cortada i Munner, que fou aplaudit.

LES NOVES ESCOLEC...

Després, Francesc Macià i els que l'acompanyaven es dirigiren al lloc on estan bastides les escoles que s'anaven a inaugurar. Si la gentada que hi havia a la plaça de l'Ajuntament era imponent, la que s'havia aplegat en aquell lloc ho era encara molt més. En arribar allí Macià els visques eren continus i les manifestacions d'estimació i respecte, emocionants.

Moltes senyorettes li ofrenaren rams de flors i unes mares li feren besar llurs fills. Els nens i nenes de les escoles, amb la directora senyoreta Hervàs i el director Prats, victorejaren repetides vegades "L'Avi" i "El redemptor de Catalunya".

L'estrada fou ocupada pel senyor Macià, el diputat a Corts Sunyol i Garriga, l'inspector de l'Ensenyança senyor Rueda, el senyor Josep Rius i el nostre bon amic president de l'Agrupament d'Esquerrers, En Miquel Galceran.

Parlà primerament el senyor Rueda, el qual, després d'excusar-se per no parlar català, malgrat de tenir fills grans nascuts a Catalunya, féu constar la representació que portava del rector de la Universitat, la seva adhesió a l'acte i els seus desigs que la tasca de les escoles que s'inauguraven fos ben profitosa pels nens i nenes, que han d'ésser els ciutadans de demà.

Acabà el seu parlament fent un elogi de Macià i dient que el mateix el que el rector, al qual representava en aquells moments, estaven disposats a fer els sacrificis que calgués en pro de la cultura del poble català.

Fou molt aplaudit.

Seguidament féu ús de la paraula el nostre amic Josep Sunyol i Garriga.

"Ciutadans d'Esparreguera, infants

--Obertura del Liceu, aprovació de la Constitució, proclamació del President... Estem deixats de la mà de Déu!

de Catalunya—digué—. He estat gentiment invitat a aquest acte pel vostre batlle, i encara que sense cap mèrit personal, i si sols per tenir l'honor junt amb altres companys a les Constituents, he acceptat la invitació, perquè és aquesta una festa que em plau.

Com amant de Catalunya i de la República, sóc un entusiasta de l'escola. No fa gaires dies, Azària digué al Parlament que no hi hauria exercit republica fins que els soldats tinguessin entrada ampla al cor d'oficials. I jo dic que la República no serà definitivament consolidada fins que les portes de l'escola no s'obrin de bat a bat per donar entrada a tots els infants fins als més humils. El dia que el poble sencer sapiga quins són llurs deures i llurs drets la República estarà assegurada.

El règim monàrquic, afortunadament ja enderrocat per sempre més, s'havia recolzat sempre, especialment en els seus darrers temps, en la ignorància, i per això donava al poble la cultura amb contagios i fent una injusta selecció de classes. La República, que no vol incultura, l'única Presupost que ha augmentat, ha estat el corresponent a Instrucció Pública.

Ha d'ésser l'escola el fonament més ferm de la nostra República, i per això jo felicito i fins envejo els infants de la nova generació, que seran homes cultes i per tant bons catalans i excel·lents republicans.

Una llarga ovació ressonà en acabar Sunyol el seu parlament.

Malgrat d'estar quelcòf fatigat, Francesc Macià, davant la insistència del públic en demanar que parlés, ho féu. Quan s'aixecà — fou llargament aplaudit.

Felicitat, en començar el seu parlament, el poble d'Esparreguera pels esforços que havia portat a cap per bastir les escoles que en aquell moment s'inauguraven.

Digué seguidament que els seus esforços no serien inútils, puix que la Cultura és la base de la grandesa moral i del futur de Catalunya. Per això—digué—nosaltres els homes de l'Esquerra Republicana de Catalunya tenim com a base primordial del nostre programa l'enlairament de la cultura mitjana del poble i farem per a aconseguir-ho que l'escola sigui obligatòria.

Quan tinguem les facultats necessàries, canviarem gairebé completament l'actual sistema pedagògic. Sense fer cap retrat als mestres que em puguin escoltar, haig de dir que la forma d'ensenyament actual s'ha de canviar per tal d'evitar que el mestre imposi als infants el seu criteri propi i una estreta disciplina, puix que és molt diferent la mentalitat d'un infant i la del seu professor. Els professors hauran de limitar la seva tasca cultural en fer desenrotllar els instints bons dels infants i en allunyar els dolents que pugui tenir. (Aplaudiments.)

Volem fer més. Volem ja començar a cultivar l'infant des que sigui al ventre de la seva mare, enviant-li dones expertes que amb els seus consells higiènics facin que el nen neixi robust i sa per tal que estigui preparat per al futur i sigui fàcil d'adquirir la cultura necessària. Les mares seran estafades en clíniques a propòsit fins quaranta dies després del part i el seu patró els haurà d'abonar els jornals íntegres. (Aplaudiments.)

Acabo dient-vos que anem a inaugurar un edifici que serà base del perfeccionament de la nostra estimada Catalunya, que procurarem que sigui l'espill del món civilitzat. Edifici que servirà per agraïr en una sola abraçada totes les classes socials.

No cal dir com fou d'aplaudit Francesc Macià en acabar el seu discurs.

Seguidament foren repartides als nens i nenes capsetes de bobons amb els colors de la bandera catalana i amb la fotografia de Francesc Macià.

L'arquitecte senyor Domènec Mansana acompanyà el senyor Macià i els que anaven amb ell a visitar les escoles, de les quals el President de la Generalitat féu merescuts elogis.

VERMUT D'HONOR

L'Ateneu d'Esparreguera invità Francesc Macià a un vermut d'honor, al qual assistiren, ultra els seus acompanyants, nombroses representacions de pobles forans.

Féu l'ofertament el president, senyor Juli Borràs, i contestà les seves paraules el senyor Macià.

Va fer constar el senyor Macià la satisfacció que li havia causat el senyor Borràs en fer constar en el seu parlament que la invitació no era dirigida al President de la Generalitat sinó a ell particularment, i després de donar les gràcies per les moltes aten-

cions de què havia estat objecte, s'acomiadà.

El senyor Macià, que tenia obligacions ineludibles a Barcelona, empenygué en aquell moment el viatge de tornada donant la seva representació per als actes que s'havien de celebrar al diputat a Corts senyor Sunyol i Garriga.

LA PLACA DEL CARRER

L'Ajuntament d'Esparreguera obsequià el senyor Sunyol i les altres personalitats amb un banquet que tingué lloc a l'Hostal, acabat el qual es dirigiren cap al camp de futbol, on tenia lloc un partit entre l'equip d'Esparreguera i el de Súria. El senyor Sunyol tirà el kick-off i es dirigí immediatament a l'acte de descobrir la placa que dona el nom de Francesc Macià a un dels passeigs més freqüentats de la població.

El cor "La Siempreviva" cantà l'himne "Llibertat", i seguidament féu ús de la paraula el senyor Galceran, que féu un parlament ple d'amor a Catalunya i a la figura del nostre President.

El senyor Sunyol parlà després. El dia d'avui—digué—ha estat una diada que honra Catalunya. He presenciat la inauguració d'una escola i ara sóc testimoni d'un homenatge merescutíssim a l'home noble i digne que ha portat a la nostra estimada Catalunya ben prop de la consecució de les seves llibertats.

He presenciat també un espectacle emocionant: he vist l'homenatge sincer de tot un poble. No un homenatge espectacular com els que havia falsificat el règim caigut, sinó un homenatge veritable i pur com els que agraden a Macià.

Us vull fer una confidència. ¿Sabeu què m'acaba de dir un professor alemany que ha presenciat els actes d'avui?

Doncs m'ha dit entusiasmat que mai no havia vist durant tota la seva vida un homenatge més sincer ni més emocionant. M'ha dit que el general Hindenburg, que és molt estimat a Alemanya, és objecte de molts homenatges; en cap, però, hi ha l'entusiasme popular espontani del que avui ha presenciat.

Ja ho veieu, doncs, amics meus, com Macià és Catalunya i Catalunya és Macià, encara que hi hagi que afirmi el contrari. I l'home que s'oposà a la figura venerable de Macià és conseqüentment o inconseqüentment un enemic de Catalunya. (Aplaudiments.)

Heu posat ací una placa que ha de perpetuar el nom de Macià, però heu de tenir present que si algun dia uns folls o bé uns miserables tractessin d'embrutar-la o d'arrancar-la l'heu de defensar fins on calgui, perquè defensant-la defensareu Catalunya.

Acabo dient-vos que cal que confieu que les Corts aprovaran el nostre Estatut. Estigueu tranquils. Guisteu per un general com Macià no es pot perdre, i seguits per la voluntat d'un poble com el nostre s'ha de guanyar.

Un aplaudiment unànime ressonà després de les paraules de Sunyol.

Seguidament Josep Sunyol i Garriga empenygué el viatge de tornada cap a Barcelona.

Maison Dorée

CADA DIA

Gran èxit de la notable estilista argentina

Tani Zerja

acompanyada pels

Germans RICARD

ex-guitarristes de

Carles GARDEL

Actuaran en els

TES DE MODA

SOPAS A L'AMERICANA

SORTIDA DE TEATRES

Orquestrina

Maison Dorée

Molt aviat, nous debuts

informació del cinema

Quina serà una 'gran actriu'?

Cada nou vinguda al cinema, cada nova màquina i exquisida que les editors descobren i comencen els entrenaments cinematogràfics en petits papers, es creu una futura gran "estel". L'"estrellat" és, doncs, l'única finalitat de milers i milers de noies, a Hollywood, i que han arribat i han passat, com vagueros cometes, pel brillant firmament cinematogràfic.

Actualment, hi ha dotze noies gentilíssimes, boniques i intel·ligents, preparades per saltar damunt del trampolí que les llançarà envers la glòria, i aquest trampolí està representat per "una" oportunitat, "una" ocasió. Podran interpretar moltes pel·lícules, però el cas és trobar la "seva", la que ha de fer-les famoses i adorades.

Aquestes aspirantes a l'estrellat arriben de tots els estaments socials, posseeixen encisadores qualitats i es creuen les "elegides" per a ocupar aquells envejables llocs de la Shearer, de la Crawford, de les Talmadge, de la Pickford.

Però, els somriurà el destí? Seran prou afortunades? Actualment estan sense cap rancor ni enveja, preparant-se per a la lluita. Són, però, dotze; d'entre elles, alguna anirà al fracàs: quina serà?

L'expressió dramàtica de Roberta Gale, l'actitud vampírica de Marian Marsh, la simpatia, estil Swanson, d'Elda Vokel, la bellesa serena d'Evelyn Knapp, la travessura d'expressió de June Mac Cloy, els ulls picarecosos d'Arlene Judge, la misteriosa mirada de Concepció Montenegro, l'expressiva rialla de Noel Francis, la ingenuïtat de Kitty Kelly, els tristos ulls de Mae Madison, tan semblants als de la famosa i malaurada Barbara La Marr, la serenitat de Cecilia Parker, i els lluminosos ulls de Rochelle Hudson, mereixen el triomf.

Però dotze "estels" de cop i volta, són moltes, algunes han trobat, com Evelyn Knapp i Marian Marsh, l'oportunitat envejable. Manca saber si aquest prestigi recent obtingut, serà conservat i augmentat en oportunitats successives.

A l'aiguat d'una ocasió estan també Sidney Fox, Ruth Weston i Bette Davis, també gentils i intel·ligents. Són doncs, una sèrie de noies en plena educació d'art, lluitant per la glòria, en el millor de la seva joventut i en l'esplendor de la seva bellesa.

Quina d'elles, però, obtindrà "aquella" fama tan desitjada que compensa totes les vicissituds sotertes per a la seva obtenció?

Hollywood, fascinator, les ha atretes de totes les poblacions del nou Continent. Els seus tentacles imantats han fet desertar de llars humils, de palaus luxosos, de famílies burgeses, aquesta colla de noies d'encisadora bellesa.

Ara, Hollywood té la paraula. Quan ell vulgui, qualsevol d'elles arribarà al cim i serà l'admiració del món però de moment, amb una fe digna d'obtenir els resultats més satisfactoris, les catzen petites "estels" lluiten per ocupar un primer pla en el fastuós món sideral del cinema.

P. VENTURA I VIRGILI

CRITIQUES DE PROVES

"Paramount Film" presenta "Tabu". La perfecció més gran de la cinematografia és aquesta producció. Obra d'art incommensurable, resum i compendi de totes les belleses, de totes les perfeccions. Poesia plasmada en la pantalla, definició simplicíssima de tot el que és bell i magnífic.

Bora Bora, una illa polinèsica n'és el marc.

Dos grans artistes indígenes, meravellosament dotats, formats per la natura, tant moralment com materialment, són els protagonistes. Bellament imaginada, magníficament resolta, dignament interpretada. Tabu no podia ésser res més que una obra mestra.

Es molt probable que no veiem mai més res que pugui superar aquesta pel·lícula, quant a art i plàstica, fotografia i perfecció directives. És el que podríem dir-ne el cant del cigne, és com el meravellos llurament d'un esperit selectíssim (F. W. Murnau), a l'Univers.

L'obra magnífica, duta a terme per aquest director desaparegut, ha tingut un corol·lari esplèndid amb "Tabu".

Sembla que la seva ment retés inadvertidament tot l'homenatge del seu saber, de la seva comprensió de la bellesa, perquè el món no pogués fer-li retret de cap mena.

AVUI

Vegeu i escolteu
WILLY FORST
(el "Chevalier
alemany")
en les seves delicioses creacions
"Mi mascota"
"El sueño de la dicha"
que es faran aviat molt populars

AVUI

Fantasio

Fantasio

AVUI

Una opereta de gran espectacle, amb música del cèlebre compositor
Robert Stolz
i dirigida per
Geza von Bolvary

AVUI

MARIA FERNANDA LADRON DE GUEVARA

L'eximia actriu, que es troba actualment a Barcelona, vista per l'actor i dinàmic artista Félix de Pomes

crítica breu de pel·lícules

"Cinematogràfiques Almira" presenta "La flama sagrada".

Editora: Warner Brothers.

Distribuidora: "Cinematogràfiques Almira".

Protagonistes: Elvira Morla, Martí Garralaga, Luana Alcañiz, Carme Rodríguez.

Interpretació: encertada.

Argument: Molt dramàtic i original.

Comentari: Aquesta pel·lícula és en franca oposició amb els nostres costums, amb les nostres tradicions, amb el nostre sentit de la moral. Però encara està pel damunt de tot això. És una obra que us parlarà a la consciència, que no us incitarà a què accepteu una acció, ni us la voldrà presentar com moral. Una mare obra segons el seu valor, segons el seu amor, que és tan immens pels seus fills que igual que els va donar la vida, arriba un moment en què els la pren, per conceptuar més digna una mort, que no pas una deshonra.

Tot plegat, però, està pel damunt de les lleis naturals, és una cosa massa gran per a ésser discutida. La idea bàsica és, doncs, d'aquelles que us remouen l'interès pels problemes íntims i això és molt en un temps en

què tots els arguments tenen el do d'una superficialitat aclaparadora.

Elvira Morla afirma de bell nou i d'una manera incontestable la seva gran personalitat d'actriu.

Els altres, molt discrets.

El diàleg té alguns moments que piquen de puerils; és poc concís si el seu defecte radica en què vol fer comprendre massa al públic el que vol dir l'actor.

Una interessant i dramàtica pel·lícula.

* "Kursaal" presenta "Música de besos".

Editora: Metro Goldwyn.

Protagonistes: Grace Moore i Reginald Denny.

Interpretació: Excel·lent.

Argument: Basat en la vida de la cantant famosa Jenny Lind.

Modalitat: Cantada, i d'una manera meravellosa per cert.

Comentari: Grace Moore té una veu deliciosa, magnífica, és un veritable encís escoltar-la. S'acredita, en aquesta versió de la vida de Jenny Lind, d'ésser una discretíssima actriu.

L'obra, no posseeix massa moviment ni potser massa atractiu, però, en can-

vi, té una veritable frescor, un candor senzillament admirable.

L'actor, però, que ens sorprèn en cada nou treball és Reginald Denny.

Quan recordem aquelles seves primeres sèries de "Sonando el cuero" veiem que aquest artista posseeix una sèrie de matisos incalculables i que pot ésser considerat com un dels més complets actors de la pantalla.

En "Música de besos" és insuperable company de Grace Moore.

"Fantasio" presenta "Music-Hall".

Distribuidora: L. Gaumont.

Protagonista: Willy Forst.

Argument: Una opereta luxosament adaptada a la pantalla.

Modalitat: Cantada i parlada en alemany.

Direcció: Geza von Balvary.

Música: Robert Stolz.

Comentari: Plena de frivolitat, però potser mancada d'espiritualitat.

Aquesta, però, és una de les característiques de la producció alemanya.

Artistes plens de simpatia, una mú-

EL OTRO YO

Viva emoció
Sorpreses
Intrigues
Vida principesca
Els esports
més perillosos
La mirada inquietant
de la policia
Persecucions
que sobresalten...

EL OTRO YO

Selecció FILMOFONO, distribuïda per
FEBRER I BLAY

Aquest film obsessionant s'estrenarà avui,
dilluns, al **CAPITOL**

Primera pel·lícula parlada de **HARRY PIEL**,
el més intrèpid dels artistes

Murnau ha fet molt per l'art cinematogràfic.

L'esdevenidor li deurà molt i nosaltres avui sentirem com les emocions més diverses i encontres s'apoderaran de nosaltres, en admirar aquesta producció.

Interpretada totalment per indígenes, tan sols veiem l'ombra d'un blanc en aquesta pel·lícula. Va ésser una formidable troballa la de Murnau amb aquella Reri, gentilíssima, veritable verge de pell daurada i de formes clàssiques.

No menys interessant resulta la figura de Matahi, el gallardíssim Apolo polinèsic.

Els jocs d'aquella gent, les seves tradicions, la simplicitat de la seva vida, els costums, i el primitivisme dels seus mitjans, aquella bellesa de flors d'hibiscus, porta un ambient d'ingenuïtat i de sensualitat delicadíssima a tota la producció.

Llums, paisatges, intèrprets, ambient i treball tècnic, fan d'aquesta una pel·lícula única i insuperable.

Ensenya com ens fa plànyer el gran director, mort d'una manera tan tràgica, el dia en què s'havia d'estrenar a Nova York la seva darrera obra mestra, sentim l'admiració per aquest home, que ha pogut marxar deixant un record tan magnífic: una obra tan ben acabada com "Tabu".

No cal dir que la sincronització és també una cosa perfecta...

ARICIA BRUN

600

FAMÍLIES NECESSITADES DE BARCELONA participaran en el repartiment de la recaptació íntegra de la

FUNCIO BENEFICA DE GALA

AL
FEMINA

El dia 18 del corrent, a un quart d'onze de la nit, es presentarà el film **FOX**

MAMA

basat en l'obra de **GREGORIO MARTINEZ SIERRA**, amb el qual fa el seu debut a la pantalla

Catalina Bárcena

NOTA.—La Secció Femenina de PALESTRA prega a tots els que coneixin alguna família especialment necessitada, que se serveixin trametre per escrit el nom i la direcció a Corts Catalanes, 592, principal.

A partir del dia 10, poden retirar-se les localitats a **PALESTRA**, de dotze a dos quarts de dues, i al **FEMINA**, d'onze a una

AVIAT ES DONARAN MES DETALLS

Espectadors!

parlada en castellà

...és el film de l'EMOCIO

...és la pel·lícula que es DISCUTEIX

...és l'argument que desvetlla ODIS

...és el conflicte que ENTUSIASMA

(en francès)

...és el film que intriga

Són els èxits del dia al

Cinema Urquinaona

PROGRAMA "ALMIRA"

COLISEUM

Per fi!

Tabú

Avui, nit, en

Sessió de Gala

L'obra pòstuma del precursor

F. W. Murnau

tan esperada per tots els amants del cinema

NO HAY LEY MÁS TEMIBLE QUE AQUELLA QUE GUARDA A LA ELEGI-DA. VEDADO LES EST- A LOS HOMBRES EL TOCARLA O DIRIGIR. SO- BRE ELLA LA MIRADA DEL DESEO, PUES EN SU HONOR DESCANSA EL HONOR DE SU PUEBLO. RERI ES SAGRADA DESDE ANORA EN ADELANTE ES TABU QUEBRANTAR ESTE TABU SIGNIFICA LA MUERTE

Tabú
EL AMOR QUE LOS DIOS PROHIBIERON

Un meravellós poema en imatges

que deixarà un record inesborrable

Es un film PARAMOUNT

Nota: L'escriptura Aurora Bertrana, que ha viscut diversos anys a la Polinèsia, donarà una breu i interessantíssima conferència sobre els costums d'aquest país

sica deliciosa, cançons d'aquelles que al moment canta tothom, molt ben presentada i dirigida.

La protagonista el nom de la qual no recordem és una noia gentilíssima, Willy Forst canta amb gust, però no posseeix la naturalitat, aquella naturalitat simpàtica de Chevalier, per merèixer completament l'honor del qualificatiu de "El Chevalier alemany".

Molt bona fotografia i excel·lent de sons. Posseeix en alt grau el do de fer passar una estona agradable. El millor de tota la pel·lícula: La música; sobretot, un tango, "El son de la dicha" i "La meva mascota".

...que ara de Hollywood diuen que la persona de la colònia que posseeix més "ello" és... William Rogers.

...que sabem del cert que molts aficionats al cinema han demanat la "supressió" de Rudy Vallée.

Això ho han fet els americans, i fa un any volien que suplís En Valentino...

Esther Ralston ha passat per una dura prova. Ella i el seu marit George Webb esperaven amb delit que l'infant que havia de néixer seria un nen. Georges ja té dos nenes del seu primer matrimoni. Esther en la casa del seu marit va comprendre que el fill nascut era una nena i amb veneta desolada va dir:

—Estic desolada, daddy: una altra vegada serà un nen.

I ella ignorava que els doctors havien dit que no tindrà cap més fill...

Jean Harlow, la bella rossa platina-da, és pessimista. Ara està estudiant mecànica i taquígrafia, perquè no creu que això de guanyar diners fent cinema duri molt.

Pat Sommerset, l'home que en els primers temps del cinema "feia millor l'amor", està molt content quan troba treball d'extra, perquè molts dies no té ni un centau a la seva butxaca...

No sé si recordareu Fay Tincher i Ella Hale, les quals eren belles, gentils i admirades. Avui la primera treballa de comptable en una editora. Ella Hale és dependenta d'una botiga de Los Angeles.

Un dels actors que malgrat haver fracassat en el cinema, s'ha obert un bell camí en la literatura, és Georges Hackathorne.

Les llengües murmuradores de Hollywood diuen que l'actriu més vanitosa i intractable és Jetta Goudal.

Nosaltres, però, la trobem força interessant.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

...que els metges diuen que és molt probable que Jack Picford, que estava greument malalt, pugui guarir-se aviat.

Catalunya

MARIA LADRON DE GUEVARA

—EN—

La Mujer

El drama que sagna

Parlat en espanyol

CINQUENA SETMANA

...que noves arribades de França asseguren que per fi s'ha casat Connie Bennet i el Marquès Henry de la Cour-dray la Falaise, "Miss Swanson", com ell mateix s'anomenava quan era el marit de glòria.

No volem acceptar la nova sense reserves. Es de procedència francesa, igual que les que matare na Fatty, a Sessue Hayakawa, a Jeannette MacDonald...

"La dona dels meus somnis" és el títol de la pel·lícula que sota les ordres de Jean Bertin interpreten en un estudi berlinès, Suzzy Vernon, Roland Toutain, Armand Bernard, Marcel Vi-bert.

...que noves arribades de França asseguren que per fi s'ha casat Connie Bennet i el Marquès Henry de la Cour-dray la Falaise, "Miss Swanson", com ell mateix s'anomenava quan era el marit de glòria.

No volem acceptar la nova sense reserves. Es de procedència francesa, igual que les que matare na Fatty, a Sessue Hayakawa, a Jeannette MacDonald...

"La dona dels meus somnis" és el títol de la pel·lícula que sota les ordres de Jean Bertin interpreten en un estudi berlinès, Suzzy Vernon, Roland Toutain, Armand Bernard, Marcel Vi-bert.

...que noves arribades de França asseguren que per fi s'ha casat Connie Bennet i el Marquès Henry de la Cour-dray la Falaise, "Miss Swanson", com ell mateix s'anomenava quan era el marit de glòria.

No volem acceptar la nova sense reserves. Es de procedència francesa, igual que les que matare na Fatty, a Sessue Hayakawa, a Jeannette MacDonald...

"La dona dels meus somnis" és el títol de la pel·lícula que sota les ordres de Jean Bertin interpreten en un estudi berlinès, Suzzy Vernon, Roland Toutain, Armand Bernard, Marcel Vi-bert.

...que noves arribades de França asseguren que per fi s'ha casat Connie Bennet i el Marquès Henry de la Cour-dray la Falaise, "Miss Swanson", com ell mateix s'anomenava quan era el marit de glòria.

No volem acceptar la nova sense reserves. Es de procedència francesa, igual que les que matare na Fatty, a Sessue Hayakawa, a Jeannette MacDonald...

"La dona dels meus somnis" és el títol de la pel·lícula que sota les ordres de Jean Bertin interpreten en un estudi berlinès, Suzzy Vernon, Roland Toutain, Armand Bernard, Marcel Vi-bert.

...que noves arribades de França asseguren que per fi s'ha casat Connie Bennet i el Marquès Henry de la Cour-dray la Falaise, "Miss Swanson", com ell mateix s'anomenava quan era el marit de glòria.

No volem acceptar la nova sense reserves. Es de procedència francesa, igual que les que matare na Fatty, a Sessue Hayakawa, a Jeannette MacDonald...

"La dona dels meus somnis" és el títol de la pel·lícula que sota les ordres de Jean Bertin interpreten en un estudi berlinès, Suzzy Vernon, Roland Toutain, Armand Bernard, Marcel Vi-bert.

...que noves arribades de França asseguren que per fi s'ha casat Connie Bennet i el Marquès Henry de la Cour-dray la Falaise, "Miss Swanson", com ell mateix s'anomenava quan era el marit de glòria.

No volem acceptar la nova sense reserves. Es de procedència francesa, igual que les que matare na Fatty, a Sessue Hayakawa, a Jeannette MacDonald...

"La dona dels meus somnis" és el títol de la pel·lícula que sota les ordres de Jean Bertin interpreten en un estudi berlinès, Suzzy Vernon, Roland Toutain, Armand Bernard, Marcel Vi-bert.

...que noves arribades de França asseguren que per fi s'ha casat Connie Bennet i el Marquès Henry de la Cour-dray la Falaise, "Miss Swanson", com ell mateix s'anomenava quan era el marit de glòria.

Cinquena sèrie: 1. Gómez, 21 1-10. Llançament de la javalina:

1. Etter, 42'68; 2. Fraga, 41'09; 3. Roca, 39'17; 4. Serrat, 35'81; 5. Sancho, 34'69; 6. Tugues, 33'98; 7. Veciana, 32'45; 8. Martí, 31'15; 9. Concegal, 29'67; 10. Gómez, 29'58; 11. Mateu, 29'03; 12. Martorell, 26'72; 13. Mongrell, 26'49; 14. Miralles, 22'11

1.500 metres:
Primera sèrie: 1. Fraga, 4 m. 38 s. 9-10; 2. Gómez, 5 m. 5 s. 1-5; 3. Mateu, 5 m. 11 s. 4-5.

Segona sèrie: 1. Serrat, 4 m. 49 segons 2-5; 2. Miralles, 4 m. 51 s.; 3. Roca, 4 m. 54 s. 3-5.

Tercera sèrie: 1. Concegal, 4 m. 50 s.; 2. Mongrell, 5 m. 15 s. 3-5; 3. Martí (retirat).

Quarta sèrie: 1. Tugues, 4 m. 41 s. 9-10; 2. Martorell, 5 m. 12 s. 7-10; 3. Etter, 5 m. 36 s. 3-5; 4. Veciana, 5 m. 48 s. 2-5.

PUNTUACIO TOTAL
I CLASSIFICACIO

1. Concegal, F. C. Bad., 5405.075.
2. Roca, F. C. Barc., 5114.570.
3. Fraga, C. E. Ter., 5082.835.
4. Tugues, F. C. Bda., 5017.59.
5.—Serrat, R. A. C., 4087.025.
6.—Etter, Olímpic, 4018'23.
7. Mongrell, R. C. U., 4014'965.
8. Mateu, F. C. Bad., 3816'700.
9.—Gómez, E. E. Ter., 3779'73.
10.—Veciana, A. Lliure, 3571'737.
11. Miralles, F. C. Bar., 3043'67.
12. Sancho, R. C. U., 2544'885.
13. Martí, F. C. Barna., 2474'475.
14. Martorell, Ploms, 1838'17.
Per tant, Concegal ha enderrocant el rècord de Catalunya, que tenia la puntuació de 5.321'075 punts.

La Volta a Sant Andreu de marxa

TRIOMFA CASTELLTORI, I PER EQUIPS EL BADALONA

Ahir al matí tingué lloc la segona de les proves organitzades per l'Agrupació Atlètica Vida, de Sant Andreu, amb motiu de la festa major d'aquella barriada.

La nota més rellevant d'aquesta prova, val a dir-ho amb sinceritat, no fou precisament la victòria del F. C. Badalona, magnífica, indiscutible i insospitada, sinó la derrota, per primera vegada que recordem, ha sofert l'equip del F. C. Barcelona d'ençà de bastants anys.

Naturalment, ningú no esperava un desenllaç semblant d'aquesta carrera. Però cal que hom es doni compte que mentre el Barcelona, aquesta temporada, per equips, perd una prova darrera l'altra i el seu equip es debilita per moments, els altres clubs es creixen amb elements propis i d'altres entitats.

Això ha nivellat, en marxa, les forces de tal faiscó que endavant ja no serà possible pronosticar, abans d'una manifestació d'aquesta classe, la victòria blau grana per equips, com fins ara ha ingut succint.

Naturalment que no hem d'admetre com a patró únic, per a guanyar-nos l'esdevenidor, el resultat d'ahir d'aquesta marxa. De tota manera, creiem estar en el cert en dir que el Badalona, si d'altres no, es troba en condicions molt més favorables que abans per disputar una victòria al Barcelona.

Això, si altra cosa no, vindrà a donar un superior relleu i interès a totes les proves de marxa en les quals prenguin part aquests dos clubs.

Durant el curs d'aquesta prova abandonaren bastants marxadors, alguns del Barcelona, i Aris, del Badalona.

El primer atleta classificat fou Castelltorí, del F. C. Badalona, que forní una superba carrera, seguit de Julià, del mateix club, González, del Tagamanent, i Bern, de l'Atlètica, de Mataró, Pellin, del Badalona, Font, del Barcelona, Pérez, del Tagamanent, Oller, de l'A. A. Vida, etc.

Per equips ja hem dit que triomfà el F. C. Badalona, seguit del Tagamanent i del F. C. Barcelona.—M.

Abrics confeccionats sempre

SASTRERIA MODELO

11 - Rambla Canaletes - 11

Gèneres de Punt D. H.

50 - Salmeron - 50

Casa fundada en 1886

La casa que sense cap mena de dubte

ven més econòmicament tots els arti-

cles de punt. Examineu els seus apar-

dors i us en convencereu

Immens assortiment en Sueters, Ja-

quetes, Brusetes, Caçadores i Articles

blancs ner a Esport, de senyora,

senyor i nen

'Abans de fer les vostres compres us

interessa de conèixer els articles

d'aquesta casa

NATACIO

Ahir va començar el Torneig Hivernal del Club Natació Barcelona

PRIMERA JORNADA

800 metres estil lliure

1. V. Ruiz Vilar, 12 m. 15 s.
2. F. Ruiz Vilar, Enginyers, 13 minuts, 37 segons.

3. Canela, Arquitectura, 13 minuts, 50 segons.
4. Miroso, Dret, 14 m. 30 s.

5. Benavent, Medicina, 14 m. 45 s.
6. Bonacasa, Medicina, 14 m. 50 s.

100 metres dors
1. Valdés, Arquitectura, 1 minut, 21 segon, 6-10.

2. González, Idem, 1 m. 27 s. 8-10.
3. Martí, Batxillerat, 1 minut, 27 segons, 9-10.

4. Usandisaga, Enginyers, 1 minut, 29 segons.
5. Espluges, Farmàcia, 1 minut, 38 segons.

500 metres estil lliure
1. Arquitectura, 2 m. 41 s.
2. Enginyers, 2 m. 43 s. 5-10.

WATER POLO
Primer partit

Arquitectura: González, Medina, Puig, Ruiz Vilar, Canela, Valdés i Ripell.

Farmàcia: Palau, Sunyol, Rusca-lleda, Espluges, Sala, Fornés i Capdevila.

Venç el primer per tres gols a cap. Segon partit

Batxillerat: Bosch, Martí, Calero, Mollerí, Canela, Nadal i Dorca.

Enginyers: Martínez, Giró, Torrens, Santacana, Arguimbau, Ruiz Vilar, López.

Enginyers vencé per 2 gols a 1.

SEGONA JORNADA

400 metres estil lliure

1. Ruiz Vilar, 5 m. 38 s.
2. Valdés, Arquitectura, 6 m. 8 s.

3. Miroso, Dret, 6 m. 46 s.
66 metres debutants

1. Canela, Batxillerat, 47 s.
2. Sabater, Idem, 48 s.

3. Aribau, Dret, 49 s. 8-10.
4. Piernavieja, Batxillerat, 50 s.

5. Senano, Dret, 51 s. 6-10.
6. Valls, Arquitectura, 52 s. 4-10.

7. Piernavieja, Batxillerat.
8. Ràfols, Dret.

Rellevaments 3 x 100 estils
1. Arquitectura: González, Ruiz Vilar, Valdés, 4 m. 9 s.

2. Batxillerat: Martí, Dorca, Nadal, 4 m. 41 s.

Water Polo
Medicina: Sunyol, Puig, Galdós, Benavent, Ferrer, Giménez i Rusca-lleda.

Dret: Padrós, Nubiola, Fontanet, Miroso, Ràfols, Padrós i Aribau.

El resultat fou favorable als gal- lens per 4 gols a 1.

EL TORNEIG SOCIAL D'HIVERN DEL C. N. B.

Ahir varen començar els encon- tres corresponents al Torneig d'hivern que organitza el Club Natació

Barcelona, per a entrenament dels seus nedadors.

Les proves totes foren molt disputades i en elles vèrem nous elements que poden esdevenir uns bons nedadors.

Pr tractar-s de la primera reunió i ésser per a nosaltres un tanteig, ens abstenim de fer el consabut comentari, qò que farem dilluns vinent, en el qual el concurs entrarà de ple i aleshores més compenetrats, ho comentarem tal com el Concurs es mereix. Avui, tan-sols donem els resultats tècnics, per a guia del bon aficionat.

GRUP B
Carrera 100 metres lliure

1. R. Puig, B. 1 m. 14 s. 4-10;
2. J. Canela, C. 1 m. 16 s. 3-5; 3. F. Man-silla, B. 1 m. 16 s. 4-10; 4. Sempere, C. 21 m. 21 s.

Carrera 100 metres braça
1. E. Nehler, C. 1 m. 33 s.; 2. Ll. A. García, C. 1 m. 34 s. 6-10;

3. J. Paredes, B. 1 m. 31 s. 4-10; 4. Bosch, B. 1 m. 50 s.

Carrera 100 metres esquena
1. J. Sánchez, C. 1 m. 33 s. 8-10;

2. E. Nehler, C. 1 m. 50 s. 8-10;
3. E. Balet, B. 1 m. 52 s. 2-10; 4. R. Bosch, B. 2 m. 17 s.

Partit de Water-polo
Equip: B. Ferret, Puig, Costa, Isart, Ferrer, Sabater, Mansilla, 5.

C. Ribes, Fedi, Llorca, Sempere, García, Swesson, Sánchez, 1.

GRUP C
Carrera 100 metres lliure

1. E. Per, D. 1 m. 16 s. 8-10;
2. Miquel Masgrau, C. 1 m. 23 s. 8-10; 3. Antoni Lacorte, D. 1 m. 27 s.; 4. Miquel Vilar, C. 1 m. 27 s. 2-10.

Carrera 100 metres braça
1. J. Ponç, D. 1 m. 39 s. 4-10;

2. J. Palau, C. 1 m. 45 s.; 3. R. Pé-rez, D. 1 m. 48 s.; 4. M. Cortés, C. 1 m. 51 s. 8-10.

Carrera 100 metres esquena
1. A. Jiménez, D. 2 m. 2 s. 4-10;

2. J. M. Sala, C. 2 m. 7 s.; 3. M. Cortés, C. 2 m. 9 s. 5-10; 4. Ll. Sol-ler, D. 2 m. 15 s. 6-10.

Carrera 5 x 50 lliure
1. Chervet, Vilar, Jiménez, Mas-grau, Ferrer, C. 3 m. 6 s. 2-10; 2. Lacorte, Per, Buscaros, Ponç, Pei-ron, D. 3 m. 9 s. 2-10.

Partit de Water-polo
Àrbitre senyor Llorca.
Equip: C. Palau, Jiménez, Mas-grau, Padrós, Ferrer, Chervet, Vi-lar, 2.
D. Soler, Buscaros, Pérez, Pei-ron, Ponç, Per, Jiménez.

L. G. ABRIL

Recordau que...

el telèfon de

LA RAMBLA és el

14757

Justícia barata o justícia gratuïta

Entre aquests dos punts s'ha hagut de decidir aquesta setmana passada la Cambra Constituent de la República. Entre aquests dos i no cap altre, perquè sortosament no queda ja a Espanya ni un sol home que tingui alguna cosa a veure amb l'administració de la Justícia, que no estigui plenament convençut de la conveniència de no continuar un minut més l'actual estat de coses.

Però el cas és que el dilema que serveix de títol a aquest article és, per desgràcia, nominal, tan sols i, virtualment, allò que han decidit els diputats que, amb referència a aquest afer, acaben de refusar l'esmena presentada pel senyor Barriobero, en la qual es demanava que constés en el text constitucional l'absoluta gratuïtat de la Justícia, ha estat la continuació de la reglamentació de la cosa judicial en la forma desastrosa, cara i dolenta que està en vigor avui en dia.

Perquè no s'hi val a dir que la Justícia ha d'ésser barata, en negar el dret que tenim tots els ciutadans a què sigui gratuïta. Ni s'hi val tampoc a donar l'excusa que, existint com existeix, el benefici legal de pobresa, els pobres ja poden pledejar de franc i declarar la Justícia gratuïta fora una mesura que només afavoriria els rics. Aquesta és una excusa tan ingènua com lamentable i ens ha de dolre particularment que hagi estat invocada per un representant de Catalunya, en el passat debat parlamentari.

La inconsistència d'aquesta excusa és ben fàcil de comprendre. El benefici legal de pobresa ve limitat per la llei a aquells que visquin d'un jornal que no passi del doble del jornal d'un manobre. Tenint en compte que el jornal d'un manobre pot fixar-se actualment en un promedi de vuit pessetes diàries, es pot dir que no poden pledejar de franc més enllà de 450 pessetes mensuals, quantitat exigua, per no dir insuficient, donades les necessitats actuals de l'existència. De manera que ens trobem amb que l'esmentat benefici queda reduït o als miserables o als banderats que han sabut col·locar-se en situació legal d'insolència.

A Catalunya — i això ho hauria d'haver tingut en compte la nostra representació parlamentària, en la qual figuren juristes de la talla dels senyors Hurtado i Carner — és absolutament necessària l'administració de Justícia gratuïta. És a casa nostra, país de classe mitja, els components de la qual es veuen obligats a viure a base del tristament clàssic: "tant tallat, tant cusit", on és necessari que tots els qui guanyen poc més de noranta o cent duros al mes, s'ajuguen que si han d'acreditar els seus drets davant dels Tribunals de Justícia, podran fer-ho de franc i no els haurà de costar més el fàrsec que el gall. La gratuïtat de l'administració judicial la reclamem, sobretot, l'exigim, l'hem d'exigir com el pa que ens mengem els milers de petits industrials — pedra fonamental de la constitució social del nostre poble — que veuen les seves indústries, fruit del seu treball i de les seves angúnies, en greu perill perquè tenen el seu actiu repartit entre deutors morosos de les Castelles, de Múrcia, d'Aragó o d'Extremadura, als quals és

impossible de formular reclamació judicial de llurs crèdits, perquè l'administració de Justícia està reservada, a Espanya, als milionaris.

Els catalans en som els més afectats per aquesta qüestió. I els nostres parlamentaris — repetim-ho — ho haurien hagut de tenir ben present en discutir-se l'esmena del senyor Barriobero, que demanava una Justícia totalment gratuïta.

El mal, però, ja està fet. I el que convé mirar és que en redactar-se les lleis corresponents, se solucioni el més perfectament possible aquest problema essencialíssim.

Si la situació financiera de l'Estat no permet d'anar immediatament a l'establiment de la Justícia gratuïta, cal cercar una solució que l'abarateixi i la faci assequible a tots els ciutadans. No són — ni de bon tros — els termes d'un article com aquests els més indicats per a exposar quina podria ésser aquesta solució. Però no sabríem acabar l'article sense assenyalar els dos punts en què es podria basar la nova legislació, per a trobar-la.

En primer lloc, elevar considerablement el tipus de fortuna o d'ingressos que s'exigeixi per a acollir-se al benefici de pobresa. En 1881 quan es va posar en vigor la llei de procediment que avui regim, un home que guanyava o tenia de renda cent duros mensuals, era un potentat. Avui un home amb aquest ingrés, és un home que no pot distreure una sola pesseta del seu pressupost domèstic, el qual se salva, encara, a força d'equilibris.

En segon lloc, suprimir radicalment l'aranzel en l'administració de Justícia i convertir a Relators i Secretaris en allò que lògicament els pertoca d'ésser: uns funcionaris de l'Estat als quals s'els ha d'assenyalar uns sous decorosos, molt inferiors, però, als beneficis fabulosos que ara obtenen. La impensió de l'aranzel abaratiria d'una manera fantàstica l'administració judicial, perquè en ell cal veure la causa principal — i en molts casos única — de l'encariment dels plets que tant desespera als qui es veuen obligats a sostenir-los.

Hem tractat en una forma lleugerissa, que contrasta, realment, amb la importància excepcional de l'afer, el problema de l'administració de Justícia cara, barata o gratuïta, problema que la República ha de tenir prou fortitud per a resoldre. Cal pensar que un dels grans mals que podem carregar al passiu de la monarquia, fou l'haver considerat sempre la Instrucció Pública i l'Administració de Justícia com uns fonts d'ingressos (a base de matrícules i paper segellat), en lloc de considerar-les com a funcions socials i com a serveis als quals té dret el ciutadà que paga la contribució.

Pel que fa referència a la Instrucció, els governants de la República ens han demostrat que anaven orientats d'acord amb aquest criteri. Ara convé que amb la Justícia se segueixi el mateix camí, a fi que els ciutadans puguin adonar-se, a base de resultats pràctics — que són els més eficaços —, que per fi podem gaudir d'un règim que manté l'Estat en la seva justa condició de servidor dels ciutadans.

XAVIER REGAS

ACOTACIONS

La policia, els complots i el poble

L'altre dia la premsa deia que s'havia descobert un altre complot, un complot més. La gent, el poble, no n'hauria fet cas... perquè ja no ve d'un complot, perquè els complots — gràcies a la tolerància de la República envers certa mena de gent — són el nostre pa de cada dia. Però aquest tenia una certa importància per l'indole dels personatges que, segons diuen, hi estaven complicats: un comandant de cavalleria, un xantre i el fill de Primo de Rivera. Gent pintoresca i que pot donar categoria a un complot. Gràcies a ells els diaris poden donar una informació fulletinesca i melodramàtica. Detenció a les tres de la matinada, incomunicació, misteri, etc., etc.

Però el senyor Galarza s'enfada. No vol que hi hagi hagut complot, nega que hi hagi hagut complot, renya els periodistes — i diu que els castigarà — perquè parlen de complot.

I deixa en llibertat el fill de Primo de Rivera. També a les tres de la matinada, perquè, segons sembla, el senyor Galarza té la mania de treure la gent del llit.

Tot això és un xic incongruent i absurd. I el senyor Galarza no té dret a enfadar-se. Perquè els periodistes i el poble no creguin en complots i es pensin viure en el millor dels mons, cal només que la policia — a les ordres del senyor Galarza — no doni massa importància a les coses. Però si la policia va a casa d'un ciutadà — encara que aquest ciutadà sigui el fill de Primo de Rivera, o precisament per això — el treu del llit a les tres de la matinada, i el tanca i l'incomunica, la gent ha de pensar que tot això no ho fa la policia per a donar-li al dèntingut un tortell, o bé festejar-lo amb un espectacle de cant i ball.

El que la gent no cregui en complots ni s'alarmi depèn de la discreció de la policia, sobretot de la ció de la policia.

Quan a mi venia a cercar-me la policia — i venia a cercar-me molt sovint — els amics i familiars que assistien a l'escena no es pensaven pas que me n'anava a festa major. Cal llor la bona voluntat del senyor Galarza, que no vol que el poble s'alarmi. Cal llor el bon desig del senyor Galarza que no vol que hom parli de complots perquè el poble no passi angúnies ni maldecaps.

Però a la seva mà està d'evitar-ho. El poble té ulls i orelles, senyor Galarza. I els ulls i les orelles li serveixen per a veure i per a escoltar.

I el poble veu coses que les següents: el senyor Luca de Tena, monàrquic, propietari de "A B C" i conspirador, promou un aldarull el mes de maig passat, renega públicament de la República, aclama l'ex-rei. I no li passa res, o ben poca cosa: el detenen, el deixen en llibertat provisional amb cinc mil pessetes de fiança... i mai més no se'n canta ni gallina.

Al general Berenguer, col·laborador de l'ex-rei en la política civil i militar del país — a Annual i a Xauen moriren uns quants milers de fills de mares espanyoles —, l'envien a un castell a passar l'estiu amb totes les comoditats i li posen, segons sembla, una pena de sis anys de presó.

Al general Mola, policia funestíssima d'Alfons XIII, el deixen sortir de la presó perquè la seva esposa va de part... i a hores d'ara no sabem si ha ingressat novament a la presó o si es passeja pels carrers de Madrid.

Gil Robles, Dimas Madariaga i altres diputats cobren mil pessetes mensuals de la República per a desacreditar la República.

Ara no recordo quin polític de la Ciutadana — perquè aquestes coses passen amb massa freqüència i acaben per marçar — l'envien a un balneari a prendre bany.

L'Ajuntament i els serveis arrendats

Serveis caríssims i deficientes. -- Cal anar a la municipalització. -- Revisió de contractes. -- Una proposició encaminada a remeiar-ho. -- Les cooperatives de treball

L'Ajuntament de Barcelona, com tants d'altres, ha defugit, gairebé sistemàticament, els serveis públics per administració. Els arrendaments l'han suggestionat sempre; d'aquesta manera, l'Ajuntament de Barcelona ha favorit poderoses empreses i ha enriquit uns quants senyors. Fins ara, s'havia cregut que l'ésser regidor implicava defensar uns interessos particulars i la màquina del capitalisme, encara que la ciutat hagués de pagar les conseqüències d'uns contractes lleonins. Les dretes en tenien prou, per a aconseguir èxits i actes, amb acontentar els poderosos; ho hem vist en els temps de la majoria radical i de la regionalista, però el fet arribà a cinisme durant les dictadures, especialment sota el cacic del Baró de Viver.

I avui, en advenir la República, ens hem trobat que l'Ajuntament gairebé no fa res per administració i que pesen damunt la ciutat uns contractes ruïnosos. La mala qualitat dels serveis agreuja la vergonya.

Si ens fixem només en el servei de neteja, haurem de confessar que Barcelona és lamentablement bruta. La recollida domiciliària d'escombraries és de les coses més deficientes que es veuen, potser només la guanyen els pobles semi-salvatsges i Madrid; a totes hores hom contempla pels carrers, des dels més cèntrics als més arconats, els carros sobrecaricats d'escombraries, els escombradors deixats fent sonar a tall de corn de victòria llurs trompetes agudes, els cabassos plens i les voravies obstruïdes per les galledes curulles de totes les porqueries; es veu que no escau a la nostra ciutat el reglamentar les hores de la recollida d'escombraries. I com si això no fos prou, hem de tolerar dins mateix del port, en un dels molls més importants, costat per costat de vagons, de vagons carregats de queviures, la barcassa-dipòsit d'escombraries que espera pacientment que estigui ben plena per poder ésser buidada fora port. Però aquestes escombraries, abans d'ésser conduïdes a la barcassa, són curiosament regades als límits de Barcelona i Hospitalet, amb greu perill d'esdevenir un focus d'infecció, cosa que ben segur s'hauria aconseguit l'estiu darrer si l'alcalde, doctor Aiguader, no hi hagués intervingut.

La majoria dels altres serveis són molt semblants. Tothom veu amb les obres a la via pública d'eternitat, com hi ha clavegueres a les quals no és possible treure llur fetidesa, com la irrigació de carrers diria, exclusiva per a les vies luxoses i les de més trànsit... Barcelona és una víctima d'aquests contractes que hem heretat dels Ajuntaments passats. Serveis dolents i cars; podem aconsellar-nos perquè, almenys, reunim totes les condicions.

Bastaria esmentar el que costen a la ciutat aquests arrendaments, per a comprendre el què són. Donem a continuació uns dades aproximats, tret del pressupost municipal.

	Pessetes
Contracte amb el "Fomento de Obras y Construcciones" per a la prestació de personal i de materials per a la construcció de paviments i asfaltats (uns 600 jornals diaris, sense comptar-hi la direcció i capatassos, que són funcionaris municipals)	2.966.000
Contracte amb la mateixa empresa per al servei de neteja	7.891.970
Contracte amb "Construcciones y Servicios" per a la conservació de jardins	900.000
Contractes amb les companyies "Catalana" i "Barcelonesa" per als serveis d'il·luminació (gas i electricitat)	5.025.000
Contracte amb la "Com-	

En l'escàndol promogut al Teatre Beatriz, de Madrid, amb motiu de l'estrena de "A. M. D. G." — adaptació escènica de la novel·la del mateix títol de Ramon Pérez de Ayala — hom diu que la policia protegia, o poc menys, els escandalitzadors.

Recordem, en canvi, la vaga a Sevilla. Les cases tirades a terra a canonades, el senyor Miguel Maura ordenant a la guàrdia civil que disparés sense previ avis.

I el poble pensa: No, jo no he d'atacar la República, jo no he d'anar contra la República. Però la República ha d'ésser quelcom més que un canvi de nom.

I el poble recorda i veu el tracte que la República dona als homes de la monarquia que col·laboraven en tots els crims i negocis bruts de la monarquia. I recorda i veu el tracte que la República dona als obrers. I fa comparacions. I les comparacions no el deixen gaire satisfet.

Cal evitar, senyor Galarza, que el poble s'alarmi amb noves de complots i altres truculències. Però cal

Un record desagradable de la darrera vaga d'escombraries

pañia General de Aguas de Barcelona" per al servei d'aigua 921.000

Contracte amb el "Fomento" per al servei de clavegueres 1.653.400

Per comprendre el perjudici que tots aquests contractes signifiquen per a la ciutat, només cal fixar-se en què són un negoci enorme per a les companyies arrendatàries. Si l'Ajuntament donés els serveis per administració, el poble podria tenir-los molt més econòmicament o l'Ajuntament augmentar els seus pressupostos i viure amb menys estreïtors.

Cal anar, decidits, a la municipalització, a una municipalització àmplia que agafi tots els serveis. L'exemple donat per altres ciutats, especialment per la magnífica obra de l'Ajuntament socialista de Viena, convida a obrar amb fermesa. I ara que la majoria municipal és esquerrana, ens trobem en el millor moment per a emprendre aquesta enorme tasca, que si bé farà cridar molt a les empreses afavorides pels Ajuntaments dretistes i més que per cap dels usuaris dels temps dictatorials, Barcelona n'ha de sortir enormement beneficiada.

Sabem que el nostre Ajuntament farà el que ha de fer. I coneixem les grans dificultats que s'han de trobar per a poder arribar a la total, o gairebé total, municipalització: s'ha de fer tot!

El tinent d'alcalde Josep Duran i Guàrdia, parlant de la qüestió, ens digué que ara es dediquen, el particularment, a l'obra de revisar els contractes per acabar-los quan n'hi aviat millor.

S'ha tret ja a "Construcciones y Servicios" la conservació dels Parcs de Montjuïc, i progressivament s'anirà procedint d'igual manera.

Ara s'examinen els contractes per al proveïment de gas i electricitat, i es té en estudi un projecte d'adquirir i distribuir per l'Ajuntament el fluid d'alta tensió. Resulta més que abusiu que unes companyies que monopolitzen la il·luminació de Barcelona, cobrin el servei elèctric a 0'28 pessetes el quilovat amb l'obligació per part de l'Ajuntament de consumir deu milions de quilovats, i a 0'29 pessetes el metre cúbic de gas amb l'obligació de consumir-ne un milió i mig.

Per principi i per ciutadania, voldrien que l'Ajuntament no retardés la seva obra. Per les dificultats abans esmentades, sabem que una municipalització sobtada portaria trastorns; però, ¿no valdria la pena d'afrentar-los, sabent que a la llarga han de reportar un gran guany? D'aquí a poc, a fi de desembre, s'acaben els contractes per als serveis de gas i electricitat, i l'Ajuntament creu que no té més remei que renovar-los, perquè d'ara a llavors no podrà capacitar-se per a prescindir de les companyies intermediàries. No volem discutir de si de l'abril a fi de desembre es podia ja fer alguna cosa, però ens creiem en el dret de

demanar que, almenys, es facin contractes per un termini breu.

Una bona solució transitoria per a solucionar aquest greu conflicte municipal i ciutadà és fomentar i donar estat oficial a les cooperatives de treball, tan prosperes en altres països, més que enloc a França.

Fa ben poc, els regidors Josep Duran i Guàrdia, Miquel Oller i R. Puig, Monner presentaren al Consistori una interessantíssima proposició, que no sabem per què ha passat a estudi de diverses comissions i que tots n'hauríem de desitjar la prompta aprovació. Es demana que la Comissió de Política Social orienti per a la formació de cooperatives de producció; que, un cop reconegudes per l'Ajuntament, se'ls dispensi de concórrer a subhasta per a les obres que no excedeixin de 50.000 pessetes i que quan n'excedeixin es divideixin en lots parcials d'un valor màxim cada un de 50.000 pessetes; que se'ls dispensi del dipòsit que assenyala la llei quan les obres no passen de la quantitat esmentada, i que en els altres casos aquest dipòsit quedi reduït a la tercera part; que l'Ajuntament doni a les cooperatives facilitats de pagament; que es posi a la seva disposició els elements tècnics necessaris per a la realització de les obres.

Actualment existeixen ja algunes cooperatives de treball que podrien posar-se al servei de l'Ajuntament. N'hi ha una de pintors, una de paletes i dues de metal·lúrgies (segurament n'hi ha d'altres que no coneixem).

I d'ací a molt pocs dies, ben segur, i d'ací molt pocs dies, ben segur, se'n constituirà una de picapedrers, que pot fer molt bons serveis a la ciutat. Hem parlat amb el camarada Joan Coloma, que és el qui la fa factible, i ens n'ha donat detalls.

Aquesta pròxima cooperativa de picapedrers nasqué a conseqüència de la darrera vaga, en vista de les dificultats que trobaren de poder treballar novament. Malgrat de la resistència dels contractistes — que veuen en la cooperativa llur desaparició —, aquests picapedrers han fet ja algun treball per compte propi, per exemple, en la construcció del Casal del Metge.

Creiem interessant acabar aquest reportatge donant uns dades del què serà la cooperativa de picapedrers, que el dia primer d'aquest mes aprovà el seu reglament.

Pensa funcionar, per ara, amb cent o cent vint-cinc homes. Cada cooperador hi ha de reportar un capital de 1.000 pessetes en el termini de tres anys, imponent, per començar, cent pessetes cada un, que, a resultes de la penúria portada per la passada vaga, s'han de lluitar en tres mesos. Tots tindràn igualtat de drets i deures; i només podran entrar-hi treballadors de l'ofici.

Aquesta cooperativa pensa principalment actuar a càrrec de les corporacions oficials, com l'Ajuntament i la Generalitat.

J. ROURE I TORENT

MIRALLS, MARCS I MOTLLURES
J. M. Terrés Camaló, S/C
Ausiàs March, 3 - Tel. 18155

Llegiu l'extraordinari de
LA RAMBLA
de dilluns vinent

LLUIS CARDEVILA

ESTUFES
Gran assortit

S.A.C. Preckler

Ronda Universal, 14

VIDA DE REGIDOR

El Parc Zoològic, a Montjuïc

Si l'assistència a una sessió de la Comissió de Provisions és una cosa no gaire divertida a causa de la prosa de la matèria, sempre debatent la vedella i el molit, el porc i el xai, les vedelles de peix i la llenya de l'Escorial, hi ha en canvi unes sessions que poden ben qualificar-se de distretes i plenes d'amenitat, per la matèria en ella mateixa que s'hi debat i per les coses sorprenents que s'hi esbrinen. Ens referim a les sessions de la Junta de Ciències Naturals.

El Parc de Barcelona avui per avui és una cosa exquisida. Els jardins són ben atesos, la col·lecció zoològica és interessant, l'aquàrium és una meravella de color, però durant uns anys la seva decadència es va anar accentuant tant i tant que no donava gens de gust d'anar-hi; i el barceloní se n'havia apartat. Avui és ben cert que hi deu haver molts milers de barcelonins que fa una pila d'anys que no han posat els peus al Parc.

Ho va arribar a estar tant, d'abandonat, que durant la Dictadura el senyor Navarro Perarnau ho va prendre com si fos una finca seva, hi ficà personal que li fos addicte, i en el ram de la vigilància nocturna, per exemple, pastaven coses tan enormes com és ara que un home entrés al Parc a les deu del vespre, s'arribés a la gàbia dels camells, l'obris, els fes sortir, se'ls emportés carrer de la Princesa, de Jemine i de Ferran Avall, els pugés fins al pla de la Boqueria i els fes entrar al Liceu perquè sortissin a l'escenari en la representació d'Aida. Després l'home se'ls entornava Rambla avall fins al passeig de Colom, i per aquest camí els conduïa al Parc altra vegada fins a tancar-los a la gàbia.

La cosa no té res d'extraordinari, sabut que ja hi havia un tracte per permetre que els camells del Parc prestessin aquest servei. L'extraordinari era que tota aquesta maniobra es fes sense que els vigilants nocturns del Parc n'haguessin esment, per la senzilla raó que dormien, i de la mateixa manera que els camells eren trets a orejar i tornats, hom s'hauria pogut endur els lleons i les panteres amb aquella tranquil·litat.

Ara al Parc hi ha ordre, i les coses marxen bé. El senyor Rossell, director de la col·lecció zoològica, té una gran estima pels animals, crida les bestioles com si fossin persones, mai que alguna d'elles s'encosti; i ho fa anar tot tan dret que aquella frase que li ha estat aplicada per expressor fins a quin punt l'hi fa anar, i que diu que "el senyor Rossell fins i tot els tigre, acorda", és ben bé certa.

Tot d'una la Junta de Ciències Naturals és assabentada que hi ha un

mico que en té 24 a roüllo—tots 25, és clar, en una mateixa gàbia—i que no hi ha pda manera que aquesta 24 mengin si no entra un mosso a protegir-los, perquè si no és així, l'altre els fa la llei, i els ha arribat a aterrofitar tant que els 24 no tenen sossec ni repòs pel culpa d'aquest valent.

Si hi ha molts milers de barcelonins que fa anys que no han visitat la col·lecció zoològica del Parc, perquè es pensen que no val la pena, o perquè la creuen poc interessant, hi ha en canvi un nucli de ciutadans que segueixen dia per dia les feites de les bèsties, que se les estimen com si fossin de la família, i que quan n'hi ha una de nova cuiten a anar a entrar-hi en coneixença. Benemèrita ciutadana que donen veus als coloms, sardines a les fogues, cacaquets als micos i llanguets a l'elefant, ara la Junta de Ciències Naturals us donarà l'alegria més gran que poguéssiu imaginar.

Barcelona té una col·lecció zoològica migrada, si es té en compte la seva categoria de capital. Però el Parc de la Ciutadella no és possible d'explorar-lo. Aleshores, la Junta de Ciències Naturals porta la col·lecció zoològica a Montjuïc. Entre l'Estat i l'Explanada d'Ambaradors, tot al llarg del qu' fou Palau Meridional—que avui a terra—començaran els jardins del Parc Zoològic de Barcelona, que s'estendran pel darrer del que avui és d'aquest palau i agafaran la pedrera que li ve sota. Seran 20 hectàrees de terreny, allà on ara el Parc de la Ciutadella no n'ocupa sinó tres. Els lleons i els tigris, els ossos i les panteres no estan engabiades, sinó que aniran en llibertat, com en els bons parcs zoològics, i el públic podrà contemplar-los sense por perquè hi haurà de fer mig uns fossats infranquejables. La muntanya, amb els seus accidents, contribuirà a fer més interessant la presentació de les feres en llibertat.

Menestrant, sota l'esperit direcció d'Ignasi de Segarra, l'Aquàrium instal·larà la seva meravellosa presentació de peixos damunt l'Explanada d'Ambaradors, davant la font il·luminosa més exquisida de Montjuïc, perquè siguin dues exquisideses les que el barceloní i el foraster trobi d'un tret.

I és entre l'andada dels camells i la dels micos, entre les tràgiques de les foques i la mort de la pobre Zizi—la ximpanzé que, malgrat el gerséi, va agafar una pulmonia i es va morir— que la Junta de Ciències Naturals va treballant per tal d'instalar a Montjuïc aquest gran Parc Zoològic, que Barcelona té dret a tenir, per a esplai dels seus ciutadans, per a combalar la illúsió dels seus infants i per entreteniment dels forasters.

J. VENTALLÓ

Presents per a Nadal i Reis

Mercadé, S. A.
JOIERIA

46 - Passeig de Gràcia - 46

per la rambla diuen....

Que a Madrid, la seu del centralisme, hom ha celebrat molt dignament l'aniversari de la mort d'un gran català: Pi i Margall.

Que a Barcelona els nostres partits polítics, que tant han parlat sempre de federalisme, no s'han preocupat de recordar-nos aquests dies la figura de l'autor de "Las Nacionalidades".

Que la personalitat de Pi i Margall mereixia una prova d'afecte i adhesió de la ciutat que el va veure néixer.

Que ha estat molt comentat el cartell anunciant l'obertura de la temporada d'òpera al Liceu.

Que els bons catalans no s'expliquen encara com ha pogut triomfar el criteri anticatalà dels senyors que formen part de la Junta d'aquest teatre, permetent que els cartells fossin redactats en castellà!

Que la única manera de fer entrar en raó aquests sabotejadors del en raó a aquests xabotejadors del teatre del Liceu.

Que encara queden diaris que, en referir-se a l'assassinat del malaurat ciutadà Borrell, empenen la difamació i la calúnnia.

Que és molt llastimós que la Catalunya liberal no hagi respost com alia, contribuint a la subscripció o vídua Borrell.

Que en aquesta ocasió no s'han vist per enlloc aquells cent mil v-

tants esguerrans de les eleccions del 28 de juny.

Que la millor resposta que hom hauria pogut donar a les activitats de la reacció era arribar a una subscripció nodrida i per tant quantiosa.

Que tothom s'estranya de la passivitat i del silenci que ha fet sobre aquesta humanitària subscripció un gran partit català d'esquerra.

Que encara són a temps per a poder organitzar funcions i actes benèfics destinats a engrossir la deficient suma recaptada fins ara.

Que és objecte de severes censures el procediment d'interrompre els discursos polítics.

Que la llibertat de tribuna és precisament coaccionada per aquells que més l'havien reclamada.

Que amb actuacions entrebancades no es guanyen simpaties d'opinió pública.

Que hi ha prestigi que han d'ésser sagrats per als catalans, sobretot... aquests moments.

Que els xofers de taxis encara admeten propines que és un gust.

Que les modistes no parlen de res més que de la seva festa major del diumenge vinent a Belles Arts.

Que el Club Femení i d'Esports hi contribuirà d'una manera activa.

UN RAMBLISTA